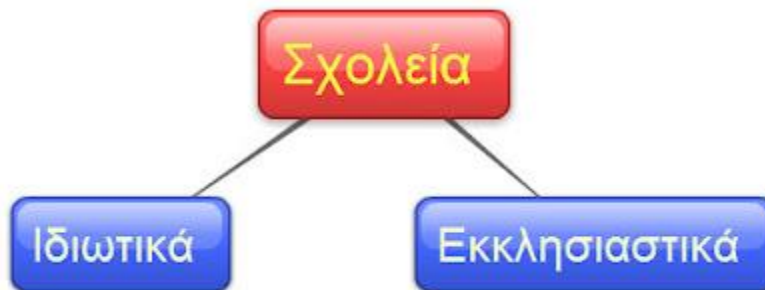

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΝ

Η εκπαίδευση στο Βυζάντιο δεν ήταν υποχρεωτική όπως είναι σήμερα.

Στο Βυζάντιο υπήρχαν μόνο ιδιωτικά και εκκλησιαστικά σχολεία.

Οι γονείς πλήρωναν δίδακτρα σε είδος ή χρήματα, ανάλογα με το επάγγελμά τους. Ως σχολικά κτίρια χρησιμοποιούνταν σπίτια, ναοί ή μοναστήρια.

Τα παιδιά πήγαιναν στο σχολείο σε ηλικία έξι έως οκτώ ετών. Τα κορίτσια κι ένας μεγάλος αριθμός αγοριών, που οι γονείς τους δεν είχαν να πληρώσουν δίδακτρα, δεν πήγαιναν σχολείο αλλά έμεναν στο σπίτι. Την εκπαίδευσή τους αναλάμβαναν οι γονείς, οι γιαγιάδες και οι παππούδες. Μάθαιναν στα παιδιά ιστορίες για τη ζωή και τον τόπο τους και τα ασκούσαν να διατηρούν τα έθιμα και τις παραδόσεις των Βυζαντινών. Τα κορίτσια μάθαιναν από τις μητέρες τους να κεντούν, να πλέκουν και να υφαίνουν.

Τα αγόρια που δεν πήγαιναν σχολείο μάθαιναν από μικρή ηλικία τέχνες κοντά σε ειδικούς τεχνίτες. Εκεί εργάζονταν, ως άμισθοι μαθητευόμενοι (για δύο χρόνια). Στη συνέχεια εργάζονταν κοντά στους τεχνίτες με αμοιβή ή αναζητούσαν αλλού εργασία. Κάθε τεχνίτης μπορούσε να έχει δύο μόνο μαθητευόμενους.

Στο Βυζάντιο υπήρχαν τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης

- Προπαιδεία

(Πρωτοβάθμια εκπαίδευση/ξεκινούσε από 6-8 ετών)

- Εγκύκλιος παιδεία

(Δευτεροβάθμια εκπαίδευση/ξεκινούσε από 10-12 ετών)

- Πανεπιστήμιο (Τριτοβάθμια εκπαίδευση)

Προπαιδεία

Ξεκινούσε από την ηλικία των έξι ως οκτώ ετών. Το βασικό σχολείο νομαζόταν σχολείο του γραμματιστού ή χαμαιδιδασκαλείο.

Οι εκπαιδευτικοί ήταν ιδιώτες δάσκαλοι καθώς και κληρικοί και μοναχοί. Το μάθημα γινόταν είτε στο σπίτι του γραμματιστού είτε σε εκκλησίες ή κελιά μοναστηριών.

Το σχολικό πρόγραμμα ξεκινούσε από το πρωί και διαρκούσε μέχρι το απόγευμα. Ως σχολικά βιβλία χρησιμοποιούνταν θρησκευτικά βιβλία (τον 7^ο αιώνα το Ψαλτήρι έγινε το πρώτο αναγνωστικό).

Το βασικό σχολείο είχε τέσσερις τάξεις. Στις δύο μικρότερες οι μαθητές διδάσκονταν ανάγνωση, γραφή και βασικές αριθμητικές πράξεις.

Ασκούσαν επίσης στο να ακούν προσεχτικά το δάσκαλό τους και να προφέρουν σωστά τα λόγια τους. Στις μεγαλύτερες τάξεις διδάσκονταν ορθογραφία, γραμματική και αριθμητική. Αποστήθιζαν ιστορίες από τον Όμηρο, την Παλαιά και Καινή Διαθήκη και από τους μύθους του Αισώπου. Μάθαιναν ακόμη να τραγουδούν και να ψέλνουν.

Το μεγαλύτερο μέρος των μαθητών δεν προχωρούσε στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Το σχολείο του γραμματιστή ή μαϊστρου ξεκινούσε από την ηλικία των 10-12 ετών. Τέτοια σχολεία υπήρχαν στις περισσότερες πόλεις της αυτοκρατορίας. Τα δίδακτρα πληρώνονταν από τους μαθητές. Σε μερικές περιπτώσεις χρηματοδοτούνταν από την Εκκλησία ή την πολιτεία. Οι δάσκαλοι των σχολείων αυτών ήταν μορφωμένοι λαϊκοί. Η φοίτηση σε αυτά διαρκούσε 4-5 χρόνια.

Για την ευκολότερη απομνημόνευση των κανόνων της γραμματικής είχε δημιουργηθεί ένα σύστημα στίχων, η σχεδογραφία. Για τα λογοτεχνικά κείμενα εφαρμοζόταν ο επιμερισμός, δηλαδή ο σχολιασμός λέξη προς λέξη.

Υπήρχαν δύο κύκλοι μαθημάτων

- α) Τριτύς / Κύκλος των τριών μαθημάτων (*γραμματική, ρητορική, φιλοσοφία*)
- β) Τετρατύς / Κύκλος των τεσσάρων μαθημάτων (*αριθμητική, γεωμετρία, αστρονομία, μουσική*)

Πανεπιστήμιο

Η υψηλή μόρφωση πραγματοποιούνταν στο Πανεπιστήμιο της Κωνσταντινούπολης. Εκεί σπούδαζαν οι ανώτεροι κρατικοί υπάλληλοι της αυτοκρατορίας.